YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

8 päivänä syyskuuta 2005 *

Asiassa C-303/04,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Tribunale di Voghera (Italia) on esittänyt 1.7.2004 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 16.7.2004, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Lidl Italia Srl

vastaan

Comune di Stradella,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Silva de Lapuerta sekä tuomarit C. Gulmann (esittelevä tuomari) ja J. Klučka,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

julkisasiamies: J. Kokott,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Lidl Italia Srl, edustajanaan professori F. Capelli, avustajanaan avvocato M. Valcada,

— Comune di Stradella, edustajanaan F. Abbà,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään G. de Bergues ja R. Loosli-Surrans,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään D. Recchia, avustajanaan avocat M. R. Mollica,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa

noudatettavasta menettelystä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY (EYVL L 204, s. 37), sellaisena kuin se on muutettuna 20.7.1998 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 98/48/EY (EYVL L 217, s. 18; jäljempänä direktiivi 98/34) 1 ja 8 artiklan sekä EY 28 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa Lidl Italia Srl (jäljempänä Lidl) on nostanut Comune di Stradellaa vastaan kanteen, jossa vaaditaan kumoamaan määräys, jossa tämä yhtiö velvoitetaan maksamaan hallinnollinen sakko sen vuoksi, että se on pitänyt kaupan vanupuikkoja, jotka eivät ole biologisesti hajoavia.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

3 Direktiivin 98/34 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

— —

3) 'teknisellä eritelmällä' asiakirjaan sisältyvää eritelmää tuotteelta vaadittavista ominaisuuksista, kuten laadusta, käyttöominaisuuksista, turvallisuudesta tai

mitoista, mukaan lukien tuotteita koskevat myyntinimeä, termistöä, tunnuksia, kokeita ja testausmenetelmiä, pakkaamista, merkitsemistä tai selostetta koskevat vaatimukset sekä vaatimustenmukaisuuden arvioinnin menettelyt;

— —

6) 'standardilla' teknistä eritelmää, jonka tunnustettu standardointielin on hyväksynyt toistuvaa tai jatkuvaa käyttöä varten ja jonka noudattaminen ei ole pakollista ja joka kuuluu johonkin seuraavista ryhmistä:

— —

— kansallinen standardi: kansallisen standardointielimen hyväksymä standardi, joka on yleisesti saatavilla;

— —

11) 'teknisellä määräyksellä' teknistä eritelmää tai muuta vaatimusta taikka palveluja koskevaa määräystä, mukaan lukien sovellettavat hallinnolliset määräykset, jonka noudattaminen on oikeudellisesti tai tosiasiallisesti pakollista ja joka koskee kaupan pitämistä, palvelujen tarjoamista, palvelujen tarjoajien sijoittautumista tai käyttöä jäsenvaltiossa tai suuressa osassa sen aluetta sekä jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, joissa kielletään tuotteen valmistus, tuonti, kaupan pitäminen tai käyttö taikka joissa kielletään

palvelujen tarjoaminen, palvelujen käyttö tai sijoittautuminen palvelujen tarjoajana, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 10 artiklan säännösten soveltamista.

— — "

4 Direktiivin 98/34 8 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle välittömästi teknisiä määräyksiä koskevat ehdotukset, paitsi kun on kyse kansainvälisen tai eurooppalaisen standardin käyttöönotosta sellaisenaan, jolloin pelkkä tiedonanto riittää, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 10 artiklan säännösten soveltamista. Niiden on toimitettava komissiolle myös ilmoitus niistä syistä, joiden vuoksi tällaisen teknisen määräyksen laatiminen on tarpeen, jollei näitä syitä selvitetä jo ehdotuksessa."

Kansallinen lainsäädäntö

5 Ympäristölain nro 93 (GURI nro 79, 4.4.2001; jäljempänä laki nro 93/2001), joka on annettu 23.3.2001, 19 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Jotta estetään sellaisten tuotteiden, jotka eivät ole biologisesti hajoavia, leviäminen ympäristöön myös viemäreiden kautta, on 18 kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta valtion alueella kaupan pidettävät korvien puhdistami-

seen tarkoitetut puikot valmistettava yksinomaan biologisesti hajoavista aineista UNI 10785 -standardin mukaisesti.

2. Sellaisten 1 momentissa tarkoitettujen tuotteiden valmistaminen ja kaupan pitäminen, jotka eivät ole ominaisuuksiltaan mainitun kaltaisia, pidetään 18 kuukauden kuluttua tämän lain voimaantulosta rikkomuksina, joista määrätään hallinnolliset seuraamukset. — — "

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

6 Comune di Stradellan paikallispoliisi (Vigili urbani) otti turvaamistoimenpiteenä 7.2.2003 kyseisessä kunnassa sijaitsevassa Lidlin supermarketissa takavarikkoon paketin, joka sisälsi 47 Ranskasta peräisin olevaa vanupuikkorasiaa, tutkiakseen, olivatko ne lain nro 93/2001 19 §:n säännösten mukaisia.

7 Todettuaan 18.2.2003 päivätyssä pöytäkirjassa, että takavarikoidut vanupuikot eivät olleet biologisesti hajoavia, kyseinen poliisiviranomainen määräsi Lidlille 3 098 euron suuruisen hallinnollisen sakon edellä mainitun säännöstön rikkomisesta. Koska kyseistä sakkoa ei maksettu, Comune di Stradellan kunnanjohtaja osoitti kyseisen yhtiön johdolle 3 109,61 euron suuruisen hallinnollisen sakon maksamista koskevan maksamismääräyksen.

8 Lidl riitautti tämän määräyksen Tribunale di Vogherassa sillä perusteella, että siltä osin kuin laista nro 93/2001 ei ollut ennen sen vahvistamista ilmoitettu komissiolle, se ei ollut sovellettavissa, koska se on teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun yhteisön lainsäädännön vastainen.

9 Tässä tilanteessa Tribunale di Voghera päätti lykätä asian käsittelyä esittääkseen yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun direktiivin 83/189/ETY (joka on nykyään direktiivi 98/34/EY) 1 artiklan säännöksiä tulkittava siten, että kyseisessä artiklassa käytettyä ilmaisua "tekninen määräys" sovelletaan sellaiseen kansalliseen säännökseen kuin 23.3.2001 annetun lain nro 93 19 §:ään, jossa kielletään korvien puhdistamiseen tarkoitettujen puikkojen (jotka tunnetaan paremmin vanupuikkoina) kaupan pitäminen Italiassa sillä perusteella, ettei niiden valmistusaine ole biologisesti hajoavaa?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, olisiko edellä mainitun 23.3.2001 annetun lain nro 93 19 §:stä pitänyt direktiivin 83/189/ETY (joka on nykyään direktiivi 98/34/EY) 8 artiklan säännösten mukaan ilmoittaa Italian hallituksen aloitteesta komissiolle, jotta kyseinen säännös voitaisiin saman direktiivin 8 ja 9 artiklassa säädetyllä tavalla hyväksyä sovellettavaksi Italiassa?

3) Jos toiseen kysymykseen vastataan myöntävästi ja jos velvollisuus ilmoittaa lain nro 93/2001 19 §:stä — — komissiolle on laiminlyöty, annetaanko [EY] 28 artiklan, joka koskee tavaroiden vapaata liikkuvuutta suojaavia periaatteita ja sääntöjä, määräyksissä ja direktiivin 83/189/ETY (joka on nykyään direktiivi 98/34/EY) säännöksissä italialaiselle tuomioistuimelle mahdollisuus jättää soveltamatta kyseistä kansallisen oikeuden säännöstä, jota on pidettävä lainvastaisena niiltä osin kuin sitä sovelletaan Euroopan unionin muusta jäsenvaltiosta peräisin oleviin tuotteisiin?"

Ennakkoratkaisukysymykset

Ensimmäinen kysymys

10 Kansallinen tuomioistuin kysyy ensimmäisellä kysymyksellään, onko direktiivin 98/34 1 artiklan 11 kohtaa tulkittava siten, että lain nro 93/2001 19 §:n kaltainen kansallinen säännös, siltä osin kuin siinä kielletään vanupuikkojen kaupan pitäminen sillä perusteella, ettei niiden valmistusaine ole kansallisen standardin mukaisesti biologisesti hajoavaa, on tekninen määräys.

11 Lidl, Ranskan hallitus ja komissio katsovat, että tähän kysymykseen on vastattava myöntävästi.

12 Tältä osin on todettava, että direktiivin 98/34 1 artiklan 11 kohdan mukaan jäsenvaltion kansallista säännöstä, jossa kielletään tuotteen valmistus, tuonti, kaupan pitäminen tai käyttö, on pidettävä teknisenä määräyksenä (ks. asia C-267/03, Lindberg, tuomio 21.4.2005, Kok. 2005, s. I-3247, 54 kohta).

13 Käsiteltävänä olevassa tapauksessa on riittävää todeta, että lain nro 93/2001 19 §:n 2 momentti on tällainen säännös. Kyseisen momentin mukaan sellaisten vanupuikkojen valmistus ja kaupan pitäminen, jotka eivät ole ominaisuuksiltaan mainitun kaltaisia eli joiden valmistusaineet eivät ole yksinomaan biologisesti hajoavia UNI 10785 -standardin mukaisesti, ovat rikkomuksia, joista määrätään hallinnolliset seuraamukset.

14 Ensimmäiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että direktiivin 98/34 1 artiklan 11 kohtaa on tulkittava siten, että lain nro 93/2001 19 §:n kaltainen kansallinen säännös on, siltä osin kuin siinä kielletään vanupuikkojen kaupan pitäminen sillä perusteella, ettei niiden valmistusaine ole kansallisen standardin mukaisesti biologisesti hajoavaa, tekninen määräys.

Toinen kysymys

15 Kansallinen tuomioistuin kysyy toisella kysymyksellään, olisiko Italian tasavallan pitänyt direktiivin 98/34 8 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti ilmoittaa komissiolle lain nro 93/2001 19 §:n kaltaisesta kansallisesta säännöksestä ennen sen hyväksymistä siltä osin kuin se on tekninen määräys.

16 Lidl, Ranskan hallitus ja komissio katsovat, että tähän kysymykseen on vastattava myöntävästi.

17 Tältä osin on ensiksi huomattava, että direktiivin 98/34 johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa todetaan, että on välttämätöntä, että komissio saa tarvittavat tiedot käyttöönsä ennen teknisten määräysten hyväksymistä, ja että jäsenvaltioiden, joiden on EY 10 artiklan mukaan autettava komissiota sen tehtävien suorittamisessa, on ilmoitettava komissiolle teknisiä määräyksiä koskevat hankkeensa.

18 Toiseksi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 28 päivänä maaliskuuta 1983 annetun neuvoston direktiivin 83/189/ETY (EYVL L 109, s. 8)

8 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa, joka pääosin toistetaan direktiivin 98/34 8 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa, velvoitetaan jäsenvaltiot toimittamaan komissiolle teknisiä määräyksiä koskevat ehdotukset (ks. erityisesti asia C-289/94, komissio v. Italia, tuomio 17.9.1996, Kok. 1996, s. I-4405, 52 ja 53 kohta ja asia C-145/97, komissio v. Belgia, tuomio 7.5.1998, Kok. 1998, s. I-2643, 10 kohta).

19 Näin ollen toiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 98/34 8 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa on tulkittava siten, että lain nro 93/2001 19 §:n kaltaisesta kansallisesta säännöksestä, joka on tekninen määräys, on ilmoitettava komissiolle ennen sen hyväksymistä.

Kolmas kysymys

20 Kansallinen tuomioistuin kysyy kolmannella kysymyksellään, että jos lain nro 93/2001 19 § on tekninen määräys, josta olisi pitänyt ilmoittaa komissiolle, annetaanko direktiivin 98/34 säännöksissä kansalliselle tuomioistuimelle mahdollisuus jättää soveltamatta sitä sen vuoksi, että siitä ei ole ilmoitettu ennakolta.

21 Lidl, Ranskan hallitus ja komissio katsovat, että myös kolmanteen kysymykseen on vastattava myöntävästi.

22 Tältä osin vakiintuneessa oikeuskäytännössä on katsottu, että direktiivillä 98/34 pyritään ennakkovalvonnan avulla suojaamaan tavaroiden vapaata liikkuvuutta, joka on yksi yhteisön perusperiaatteista, ja että tällainen valvonta on hyödyllinen siltä osin kuin tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat tekniset määräykset voisivat

aiheuttaa rajoituksia jäsenvaltioiden väliselle tavaroiden kaupalle, ja tällaiset rajoitukset voidaan hyväksyä vain, jos ne ovat tarpeellisia sellaisten pakottavien vaatimusten täyttämiseksi, joilla pyritään yleistä etua koskevaan päämäärään (ks. vastaavasti asia C-194/94, CIA Security International, tuomio 30.4.1996, Kok. 1996, s. I-2201, 40 kohta ja asia C-226/97, Lemmens, tuomio 16.6.1998, Kok. 1998, s. I-3711, 32 kohta).

23 Direktiivin 98/34 8 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukainen ilmoitusvelvollisuus on olennainen keino yhteisön valvonnan toteuttamiseksi, ja tämä valvonta tehostuu entisestään, kun direktiiviä tulkitaan siten, että ilmoitusvelvollisuuden rikkominen merkitsee olennaisten menettelymääräysten rikkomista, joka aiheuttaa sen, ettei kyseisiä teknisiä määräyksiä voida soveltaa yksityisiä vastaan (ks. em. asia CIA Security International, tuomion 44, 48 ja 54 kohta sekä em. asia Lemmens, tuomion 33 kohta).

24 Näin ollen kolmanteen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 98/34 8 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa on tulkittava siten, että kansallisen tuomioistuimen on jätettävä soveltamatta lain nro 93/2001 19 §:n kaltainen kansallisen oikeuden säännös, joka on tekninen määräys, jos siitä ei ole ennen sen hyväksymistä ilmoitettu komissiolle.

Oikeudenkäyntikulut

25 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY, sellaisena kuin se on muutettuna 20.7.1998 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 98/48/EY, 1 artiklan 11 kohtaa on tulkittava siten, että 23.3.2001 annetun ympäristölain nro 93/2001 19 §:n kaltainen kansallinen säännös on, siltä osin kuin siinä kielletään vanupuikkojen kaupan pitäminen sillä perusteella, ettei niiden valmistusaine ole kansallisen standardin mukaisesti biologisesti hajoavaa, tekninen määräys.**

2) **Direktiivin 98/34, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 98/48, 8 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa on tulkittava siten, että 23.3.2001 annetun lain nro 93/2001 19 §:n kaltaisesta kansallisesta säännöksestä, joka on tekninen määräys, on ilmoitettava Euroopan yhteisöjen komissiolle ennen sen hyväksymistä.**

3) **Direktiivin 98/34, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 98/48, 8 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa on tulkittava siten, että kansallisen tuomioistuimen on jätettävä soveltamatta 23.3.2001 annetun lain nro 93/2001 19 §:n kaltaista kansallisen oikeuden säännöstä, joka on tekninen määräys, jos siitä ei ole ennen sen hyväksymistä ilmoitettu Euroopan yhteisöjen komissiolle.**

Allekirjoitukset